

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 13 (887)

Субота, 13 квітня 1957 р.

Ціна 20 коп.

Напередодні студентської конференції

СТУДЕНТСЬКЕ Наукове Товариство нашого університету має славні багаторічні традиції. За 21 рік існування СНТ в гуртках одержали додаткові знання і перші навички самостійної наукової праці тисячі вихованців університету. Багато з вчених, імена яких відомі далеко за межами Харкова, починали свій науковий шлях у гуртках університетського товариства. У школі, на виробництві, у науково-дослідницьких закладах — всюди з подякою згадують про роботу СНТ випускники університету.

Як і завжди, в цьому році кипить робота в 57 наукових гуртках при кафедрах. В умовах скороченого семестру ряд гуртків біологічного, геологічного, радіофізичного факультетів ширше, ніж раніш, запроваджували засіб праці студентів-гуртківців за індивідуальним планом. Чітко і своєчасно розпочали свою роботу Ради СНТ цих факультетів. Особливо треба відзначити ініціативне, енергійне керівництво гуртками голови СНТ геологічного факультету А. Штовфана.

Багато цікавого і в змісті роботи гуртків, в їх тематиці. Гуртківці радіофізичного, економічного, хімічного, біологічного факультетів тісно пов'язані з виробництвом. Великою честю для гуртківців-економістів була надіслана їм подяка Сталінського РК КПУ за допомогу, яка була подана студентами завода району. Подібного роду прикладів багато.

Необхідно як цінний захід вітати проведення на географічному, геологічному факультетах конференцій з питань практики. До

речі, їх не завадило б проводити і на інших факультетах.

Цікавість до роботи нашого наукового товариства виявляють студенти Москви, Ленінграду, Києва, Казані, Одеси, Саратов та інших міст. І не тільки регулярним листуванням підтримується зв'язок: у нас завжди на конференціях бувають гості з інших вузів, а кращі наші доповідачі поїхали в інші міста. Філологи надіслали свого представника до Ленінграду, математики у Тбілісі та Єреван, біологи — до Київського університету.

Але у роботі нашого Товариства є і недоліки, причому досить істотні. Так, на фізико-математичному факультеті довгий час не було постійного голови Ради СНТ. Внаслідок цього не здійснювалося по-справжньому керівництво студентським науковим товариством факультету. Слабо поставлено керівництво гуртками і на філологічному факультеті, внаслідок чого ряд гуртків фактично не працювали. Відсутня була боротьба за якість робіт. На філологічному, історичному, географічному факультетах слабо поповнювалися гуртки новими силами. Треба відзначити, що й Президія СНТ університету несвоєчасно і неглибоко контролювала роботу факультетських Рад.

Зрозуміло, що в усіх цих недоліках позначилась недостатня увага до наукової студентської роботи і ряду кафедр, і, перш за все, комсомольської та профспілкової організації.

Як і завжди, підсумки річної праці будуть підведені на традиційній, присвяченій 87 роковинам

з дня народження В. І. Леніна, конференції, яка пройде з 20 по 27 квітня. Підготовка конференції — велика і відповідальна справа не тільки членів СНТ, але й партійної, комсомольської та профспілкової організації. Цього року до конференції факультети готують виставки своїх праць. Як і завжди, напередодні конференції будуть видані друкарським засобом тези студентських наукових робіт, кращі з яких потім будуть представлені на міський огляд.

Незважаючи на те, що для підготовки конференції зроблено вже багато, що кожний факультет зацікавлений якомога скоріше і ліпше оформити виставки наукових робіт, тому що це входить до програми фестивалю, все ж становище не всюди нормальне. На радіофізичному, філологічному, фізико-математичному факультетах робота по підготовці до конференції зовсім не висвітлюється стіннівками. Особливо слабо займається цією ділянкою комсомольське бюро фізико-математичного факультету. На всіх факультетах розроблено плани підготовки до конференції, але їх виконання ще не взято під суворий контроль з боку факультетських комсомольських бюро. Не забезпечений як слід і матеріальний бік підготовки (немає же стендів, мало паперу і т. ін.).

Всі ці недоліки потрібно негайно усунути. Найближче завдання наше — підготовка і проведення конференції СНТ. Добре виконати його — справа честі всього університету.

КОЛЕКТИВ УНІВЕРСИТЕТУ ОБГОВОРЮЄ ТЕЗИ ДОПОВІДІ М. С. ХРУЩОВА

Повніше вивчити резерви розвитку господарства економічних районів

Опубліковані тези доповіді товариша М. С. Хрущова «Про дальше вдосконалення управління промисловістю і будівництвом» є важливим історичним документом. Вони — яскраве свідчення величезної турботи Комуністичної партії і Радянського уряду про безперервне зростання виробництва, про укріплення соціалістичної економіки в інтересах піднесення матеріального добробуту і культурного рівня радянського народу.

Програма конкретних заходів, викладена в тезах, зустрічає загальне гаряче схвалення під час їх всенародного обговорення.

Відповідальні завдання постають зараз і перед працівниками вищої школи. Перебудова управління промисловістю і будівництвом,

усунення штучних бар'єрів, відкриває широкі можливості для подальшого розвитку наукових досліджень, для впровадження у життя наукових досягнень.

Зараз в зв'язку з майбутньою організацією економічних районів важливіше завдання вчених університету і в першу чергу геологів, економістів, географів допомогти знов створеним органам господарського управління глибоко вивчити економіку і природні скарби майбутнього Харківського економічного району. Це допоможе повніше виявити резерви народного господарства і поставити їх на службу будівництву комуністичного суспільства в нашій країні.

З. ЖИТНИЦЬКИЙ,
доцент.

Укріплювати зв'язки з виробництвом

Кожна радянська людина, читаючи тези доповіді М. С. Хрущова, неодмінно замислюється: а що внесу я у справу перетворення керівництва промисловістю і будівництвом?

Замислюємося і ми, студенти.

Реорганізація, яка намічується партією та урядом, викликана потребами життя. Вона вимагатиме подальшого підвищення кваліфікації спеціалістів, вміння гнучко й оперативно керувати дорученою ділянкою праці.

Сучасні програми підготовки спеціалістів у вузах не завжди виховують такі якості.

Наблизити навчання до життя, до виробництва — так поставлене сьогодні завдання. Причому зробити це можна не тільки по лінії зміни програми, учбових планів. Своє слово повинні сказати і комсомольські організації. Укріплення шефських зв'язків з

виробництвом — адже це теж одна з форм пізнання життя, виховання грамотних фахівців. Дещо в цьому відношенні у нас в університеті вже намічено і робиться, але, скажемо прямо, ще недостатньо. Гостро, зокрема, стоїть питання про укріплення зв'язків з колгоспами, радгоспами, особливо це стосується студентів біологічного факультету. У відношенні гнучкого і дійового зв'язку студентів з виробництвом добрим прикладом може служити економічний факультет.

Багато про що гадаєш, читаючи і перечитуючи рядки тез.

І бачиш — завдання поставлені великі. Вирішувати їх треба з почуттям високої відповідальності.

В. ГОЛОВІН,
член комітету комсомолу.

Проходять політгодини

Зараз на всіх факультетах в усіх групах проходять політгодини, на яких стоїть одне питання — тези доповіді М. С. Хрущова про вдосконалення системи керівництва промисловістю та будівництвом.

Нещодавно для агітаторів ака-

демійних груп з цієї теми було проведено доцентом З. Л. Житницьким інструктаж з метою допомоги їм якомога повніше донести до студентів всю велич намічених перетворень, їх необхідність і безумовну користь.

На честь 40-річчя Жовтня

Молодь міста приступила до справи з вогником. У перший же день на трасу виїхали десятки комсомольців. Робота кипить і сьогодні.

Дільниця університету — 804—807 км.

Треба сказати, що початок нашої роботи був невдалий. Довіривши успіх першого виїзду ком-

сомольцям-першокурсникам радіофізичного факультету (за старшого був т. Плахотний), комітет комсомолу, безумовно, припустив помилку. Працювали погано, норму не виконали, значно відстали від представників інших вузів.

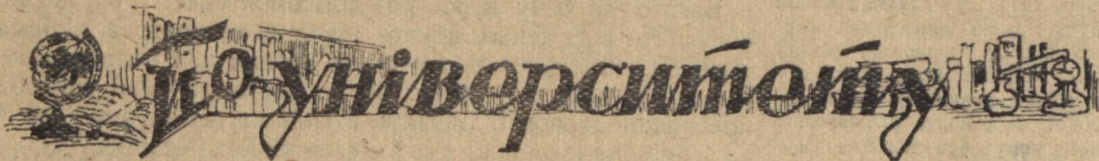
Але зараз, незважаючи на труднощі з транспортом (господарська частина пізно подає машини, загублене вже надолужно).

Тепер старшим кожної чергової бригади призначається член комітету комсомолу. Добре попрацювали радіофізики, другої бригади (старший т. Балаклицький), у неділю на трасу разом з іншими студентами виїжджала і група п'ятикурсників фізико-математичного факультету.

Майже половина завдання вже виконана.

Можна не сумніватися, що комсомольці не підведуть свою організацію: робота буде виконана сумлінно і в строк.

Г. КОРЖИК.

ЗВАННЯ ПРОФЕСОРА

На біологічному факультеті добре знають ентузіаста науки, спеціаліста-біолога високої кваліфікації доктора біологічних наук Дору Самійлівну Шапіро.

Нещодавно рішенням Вищої атестаційної комісії Д. С. Шапіро надано звання професора.

КОЖНА радянська людина намагається чимсь хорошим, потрібним, корисним зустріти 40-річницю Великого Жовтня. А справ багато!

Обласний комітет комсомолу доручив студентам технікумів і вузів міста здійснити важливий для області захід — підготувати для посадки дерев значну ділянку вздовж траси Москва — Сімферополь.

СВЯТО МОЛОДОСТІ

Нещодавно під головуванням М. П. Воловика відбулось чергове засідання університетського оргкомітету по підготовці фестивалю.

Був кінцево розроблений графік проведення факультетських фестивалів вечорів. Потім, ретельно намагаючись заховати від присутніх, що особливо нове і цікаве готує його факультет, виступили з інформаціями голови факультетських оргкомітетів.

Програма буде обширна і цікава: хор, танці, ансамблі, оркестри народних інструментів і т. д. І що особливо важливо — у підготовці зайнято багато людей.

Цікаво й те, що кожному фестивалю передують

кантів, танцюристів, співаків. Нехай на фестивалях виступлять найкращі! А потім наші «артисти» продемонструють свою майстерність на заводах, у робітничих гуртожитках, у колгоспах.

Скарги факультетських представників на недостатню кількість коштів для оздоблення факультетів під час фестивалю припинились після виступу голови профкому т. Статінова, який повідомив, що профком виділяє 10.000 карбованців для подарунків трьом факультетам-переможцям і окремим студентам.

А в один з хороших сонячних весняних днів у парку ім. Горького задзвенять пісні студентів університету — тут відбудеться університетський фе-

У КАБІНЕТІ ІСТОРІЇ СРСР

На фото (зліва направо): старший лаборант А. Кривошеева, студентки першого курсу історичного факультету Є. Резникова, О. Селезньова та дипломниця Л. Назаренко.

ОБГОВОРЮЮТЬ ПІДСУМКИ СЕСІЇ

На порядку денному чергового засідання Вченої Ради університету стояло важливе питання про підсумки зимової екзаменаційної сесії. З доповіддю, яка викликала жваве обговорення, виступив провектор учбової частини тов.

Радянський народ і все прогресивне людство відзначають 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції. Здійснена роїтничим класом Росії у союзі з біднішим селянством під керівництвом більшовицької партії та її вождя В. І. Леніна, Жовтнева революція відкрила нову еру в історії людства — еру знищення капіталізму і ствердження соціалізму. Жовтнева революція з'явилась класичним здійсненням ленінської теорії, стратегії і тактики пролетарської революції і диктатури пролетаріату.

Після Жовтневої ооруженої демократичної революції 1917 р. в Росії безпосередньо повстало питання про соціалістичну революцію. Конкретним планом боротьби більшовицької партії за перехід від буржуазно-демократичної революції до революції соціалістичної з'явилися знамениті тези «Про завдання пролетаріату в даній революції» — Квітневі тези В. І. Леніна.

Відомо, що революція в Росії, яка привела до повалення самодержавства, перемогла тому, що роїтничий клас очолив рух мільйонних мас селян, переодягнутих у солдатські шинелі. Внаслідок повалення самодержавства в Росії утворилось двовладдя. Влада буржуазії і поміщиків в особі Тимчасового уряду і влада народу, тобто революційно-демократична диктатура пролетаріату і селянства в особі Рад робітничих і солдатських депутатів. Але мільйонні маси народу, які вперше взяли участь у політичному житті, не були ще спокушені в політиці, а тому вони й не змогли швидко розоритися в складній обстановці. Ради попали до рук меншовиків та есерів, а останні разом з ооружазією вели країну до перетворення у колонію імпералістичних держав.

В такій складній обстановці потрібна була нова орієнтовка партії. Революції потрібен був надзвичайної сили ум, щоб безпомилково вказати трудящим їх наолижчу мету. Потрібна була надзвичайної твердості воля, щоб повести маси вірним шляхом до перемоги. Таким велетнем мислі і революційної дії був В. І. Ленін.

3-го квітня 1917 р. після тривалої еміграції В. І. Ленін приїхав до Петрограду. Вождь партії і народу знову на батьківщині — в революційній Росії. Приїзд В. І. Леніна, його перші виступи надихнули партію і робітничий клас, дали силу і незвичайну революційну енергію. В ніч з 3-го на 4-е квітня в ЦК партії Ленін висловив свої погляди на корінні завдання партії в революції. Ранком 4-го квітня В. І. Ленін виступив у Іаврійському палаці на зборах більшовиків з тезами про завдання революційного пролетаріату, а потім ці тези були знов висловлені на зборах делегатів Всеросійської наради Рад, де крім більшовиків були й меншовики. 7-го квітня тези В. І. Леніна були опубліковані в газеті «Правда».

В Квітневих тезах В. І. Ленін дав вичерпні відповіди на основні питання революції про війну, про двовладдя, про відношення до Тимчасового буржуазного уряду, про ставлення до угодських партій меншовиків та есерів, про республіку Рад, про економічну платформу більшовиків, про партію, про стан справ в II Інтернаціоналі. В. І. Ленін націлив партію і робітничий клас на переростання буржуазно-демократичної революції в революцію соціалістичну.

В. І. Ленін показав в тезах, що Тимчасовий уряд — це орган влади буржуазії, від якого не можна чекати ні миру, ні хліба, ні волі для трудящих. Тому В. І. Ленін закликав партію і робітничий клас не довіряти Тимчасовому уряду, викривляти його лицемірство.

В Квітневих тезах В. І. Ленін довів, що покінчити з війною можна лише передавши уся владу в країні до рук пролетаріату і розкрив всесвітньо-історичне значення Рад робітничих, селянських і солдатських депутатів. Творчо розвиваючи марксизм, узагальнюючи досвід Паризької Комуни і двох російських революцій. В. І. Ленін відкрив Радянську владу як державну форму диктатури пролетаріату. Це геніальне відкриття В. І. Леніна мало величезне теоретичне і політичне значення. В. І. Ленін збагатив марксистську теорію вченням про Радянську владу і тим самим дав в руки партії і робітничого класу чітку і конкретну програму боротьби за перемогу Радянської влади.

В той же час В. І. Ленін неодноразово підкреслював, що поряд з Радами можуть існувати і інші форми диктатури пролетаріату. Це передбачення В. І. Леніна блискуче ствердилось історичним досвідом ряду країн Європи та Азії.

Поряд з стратегічним планом ольшовицької партії на новому етапі революції В. І. Ленін визначив тактику, яка повинна була забезпечити повний успіх цього стратегічного плану. Ленінський тактичний план складався з того, щоб забезпечити завоювання більшовиками Рад шляхом мирного розвитку революції. Треба було переконати маси в тому, що Ради — єдина можлива форма революційного уряду.

У Квітневих тезах В. І. Ленін поставив завдання злиття всіх країн в один національний банк, введення обов'язкового контролю з боку Рад робітничих депутатів над громадським виробництвом і розподіленням продуктів. Здійснення цих заходів повинно було з'явитися важливими кроками на шляху до соціалізму.

Особливу увагу в тезах приділено аграрній програмі більшовиків. В. І. Ленін дав важливі вказівки з питань партійного будівництва: скликання чергового з'їзду, змінення програми партії, перейменування соціал-демократичної партії в Комуністичну. Кажучи про міжнародний робітничий рух, В. І. Ленін висунув як практичне завдання — створення III, Комуністичного Інтернаціоналу, вільного від опортунізму, від соціал-шовінізму.

Квітневі тези збагатили марксизм, більшовицьку партію і братами революції за кордоном новими формами і методами революційної діяльності, вченням про керівництво трудящими масами у конкретних історичних обставинах. Квітневі тези відкрили перед партією і робітничим класом захоплюючі перспективи розвитку революції, надихнули робітничий клас на боротьбу за повалення буржуазії, за встановлення диктатури пролетаріату.

Вся партія одностайно прийняла Квітневі тези В. І. Леніна, згуртувалась навколо свого вождя і взяла курс на соціалістичну революцію.

Весь хід розвитку світової історії за 40 років існування Радянської влади повністю ствердив життєвість ленінської теорії соціалістичної революції. Разом з тим вся історія суспільного розвитку демонструє торжество творчого марксизму-ленінізму.

Квітневі тези мають велике міжнародне значення. Вони, як і вся теорія ленінізму, вчать суворо враховувати особливості державні і національні, враховувати конкретні історичні обставини.

XX з'їзд КПРС, творчо розвиваючи марксистсько-ленінську теорію, виходячи з вчення В. І. Леніна про мирний розвиток революції, яке обґрунтовано в Квітневих тезах, узагальнив новий досвід визвольного руху і довів можливість мирного, парламентського шляху переходу різних країн до соціалізму. Мирний шлях розвитку революції можливий тільки внаслідок сили, організованості і класової свідомості робітничого класу, боротьбою якого керує революційна партія.

Питання про можливість мирного шляху розвитку соціалістичної революції в окремих країнах не можна змішувати з реформізмом. Реформізм підмінює класову боротьбу пролетаріату за політичну владу дрібними реформами, які не торкаються основи експлуататорського капіталістичного ладу. Таким чином, реформізм був і залишається топанням на місці. Революція ж — мирна чи не мирна — завжди буде революцією, яка знищить експлуататорський лад, встановить диктатуру пролетаріату і забезпечить побудову нового — соціалістичного суспільства.

Ленінська теорія соціалістичної революції служить комуністичним і робітничим партіям всіх країн керівництвом в їх самовідданій боротьбі за мир, демократію і соціалізм.

О. ПРОТОПОВ, доцент.

У перших рядах

З усією відповідальністю ставиться він до комсомольських обов'язків. Завжди у гущі життя свого колективу, Якименко вміє організовувати цікаві і потрібні заходи, бути суворо принциповим і швидко прийти на допомогу товаришу, коли це потрібно.

Комсомольська організація, якою він керує, вважається передовою на факультеті. Тут майже кожний виконує якусь комсомольську роботу і бажає зробити її якомога краще.

Учбова, політвиховна, спортивна робота не залишається поза увагою бюро. Проведена нещодавно нарада студентів з завідувачами кафедр надала можливість вірно орієнтуватися у виборі майбутньої спеціалізації. З ініціативи бюро організовані міжгрупові змагання з волейболу.

Праця згуртовує і укріплює колектив. Знаємо ми й те, яке значення має сила доброго прикладу. Поїхавши разом з товаришами по заклику партії на цілину, Ваня і тут був попереду.

2—2,5 норми у день — звичайний його виробіток. Разом з другом Пицюгою він працював копильщиком і до останнього дня перебування на цілині їхній комбайн нікому не віддав Червоного перехідного прапора.

Студент, комсомолец, майбутній кваліфікований спеціаліст, Іван Якименко крокує в перших рядах університетської молоді.

Н. САМСОНОВА,

студентка IV курсу радіофізичного факультету.

На нашому, радіофізичному, факультеті багато хто знає справжнього товариша, чудового організатора Ваню Якименка. Але особливо люблять його і пишаться своїм комсоргом третьокурсники.

А пишаться є ким. Ваня Якименко — передовий студент, справжній комсомолец. Цілеспрямованість — ця якість характерна для нього. Радіофізичний факультет він обрав не випадково. Шкільні товариші розповідають, що ще у школі, працюючи головою учком, завжди успішно навчаючись, Ваня знаходив час для любимой справи — регулярно відвідував університетський математичний гурток. І зараз весь вільний час він присвячує науковій роботі на кафедрі доцента Ткача.

Комсомольці 3-го курсу радіофізичного факультету обрали Івана Якименка своїм комсоргом і не помилились.

Вона не бажає вчитись

Багато на 3-му курсі російського відділення комсомольців, які серйозно, вдумливо підходять до визначення політичної економії. Завжди на семінарах глибокі і змістовні виступи Расторгіної, Терехової, Качан. Але є і інші.

В середині березня на семінар з політекономії не прийшло 10 студентів. Викликає здивування поведінка Жукової, яку викладач ще жодного разу не бачив. За академічну неуспішність її збирались виключити з університету. Але таке серйозне попередження відносно перебування у стінах вузу ніякого значення не має. Вона, як і раніше, погано відвідує лекції і практичні заняття. Бюро

комсомольської організації курсу неодноразово підіймало питання про неприпустиме ставлення Жукової до обов'язків студента. Але і це не дало ніяких наслідків. Дивує, чому й досі вона в університеті.

На жаль, Жукова на курсі не одна. Недбайливістю до практичних занять з політекономії відзначається і С. Зеленський, який часто пропускає семінари, не веде конспектів. Нема конспектів і у студентки Соколовой.

Комсомольське бюро курсу мало приділяє уваги самостійній праці студентів, слабо бореться з ледарями і прогульниками.

Н. СОПЛЕНКОВА.

РОЗПОВІДАЄ ВЧИТЕЛЬ

ЦЕ ЇХ ПОКЛИКАННЯ

Цього року педагогічна практика студентів університету у 17 середній школі пройшла більш успішно, ніж у минулі роки. Особливо відзначили студентки філологічного факультету Вакало та Бабенко, які були прикріплені до п'ятого класу «а».

Ще до початку практики вони прийшли у школу і включилися в роботу з класом. Кожного дня, крім вихідного, вони займалися з відстаючими учнями, перевіряли виконання домашніх завдань, підготували і провели цікаві піонерські збори: «Для чого ми вчимося», «Про дружбу», ор-

сразотворчого мистецтва, на виставку малюнків індійських дітей, організували культпохід до театру на п'єсу «Грач-птиця весення», допомагали випускати цікаві класні газети. Приймали вони також участь у підготовці до фестивалю.

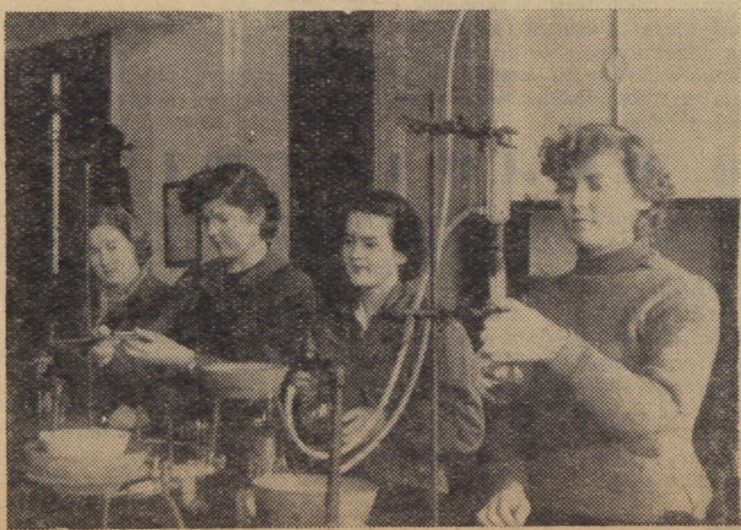
Всю свою роботу в школі тт. Бабенко і Вакало провадили не формально, а з великою любов'ю. Педагогічна практика студентів показала, що ці товариші бажають стати і безумовно стануть хорошими викладачами.

В. КОРОТКЕВИЧ,

Повним ходом в університеті йдуть заняття:

На фото: студенти четвертого курсу хімічного факультету на спецпрактикумі на кафедрі органічної хімії.

Фото О. КУЗІНА.

ПЕРЕТВОРИТИ В ЖИТТЯ ПОСТАНОВИ VII ПЛЕНУМУ ЦК ВЛКСМ

При високій активності комсомольців відбулись на п'ятому курсі фізико-математичного факультету збори, присвячені обговоренню рішень VII Пленуму ЦК ВЛКСМ.

Гаряче і пристрасно виступали комсомольці. Найрізноманітніші питання життя курсу підняли вони.

Про необхідність творчого вивчення соціально-економічних дисциплін правильно говорив студент Александров. Адже не секрет, що часто-густо людина одержує «п'ятірку» з політекономії, діамату та ін., не знаючи глибоко предмету, не розбираючись як слід. Цього не повинно бути.

Виказуючи думку багатьох товаришів, п'ятикурсник Рабінович вітає рішення про прийом до вузів в основному людей з життєвим досвідом, які знають ціну права на освіту, на одержання стипендії, гуртожитку, світлич і обладнаних лабораторій.

Дуже вірно зазначив тов. Іваніщенко, що непростачною помилкою з'явився відірв п'ятикурсників від університетського життя. Зараз, на порозі трудового шляху, завтрашні молоді фахівці, можуть і повинні внести і свій вклад в загальноуніверситетську корисну діяльність студентства, показати молодшим товаришам приклад праці і по озелененню міста, і на будівництві спортивних майданчиків; і лекції прочитати в робітничих гуртожитках,

П'ятикурсники можуть і повинні взяти участь

і допомогти першокурсникам підготуватися до сесії.

Якби продовжуючи цю думку, з гіркою відзначив т. Тополя, що зовсім припинилася на п'ятому курсі комсомольська робота. Навіть такі в минулому активні комсомольці, як Димуцький, зовсім нічого не роблять. Комсомольське ж бюро не ставить перед організацією жодної конкретної мети, не турбується про виконання комсомольських доручень, та й мало хто їх має.

Дуже важливе питання було піднято на зборах — питання про непотрібний лібералізм, який завдає лише шкоди. Як часто ми жалкуємо за товаришами, вважаємо, що вони усвідомляють свою провину, а це тільки бежить їх. Так ми ставимся іноді і до ледаря, і до двоєчника, і до п'яниці. Так сталося і з студентом п'ятого курсу фізмату Соломко. Йому вірили, він казався, а зараз, напередодні захисту диплому, за аморальний вчинок Соломко виключено з лав комсомолу. І не може не почувати своєї безумовної провини комсомольська організація, тому що вчасно не спитала суворо з товариша.

До вірного рішення прийшли п'ятикурсники фізмату: не тільки

ретельно і сумлінно готуватися до захисту дипломних робіт, не тільки вчитися так, щоб добре скласти державні іспити, але й активно включитися в загальноуніверситетське життя — побувати в робітничих гуртожитках з метою допомогти організації нового набору, взяти жваву участь у важливій справі озеленення міста на дільницях, доручених університету.

До речі, це рішення комсомольської організації п'ятого курсу фізмату не погано було б довести до відома випускників інших факультетів. Адже нічого гріха таїти, у нас звикли махати рукою на п'ятий курс, вони, мовляв, вже не працівники. А це не вірно. П'ятикурсник може і зобов'язаний брати участь у комсомольському, громадському житті університету до останнього дня перебування у його стінах.

В роботі зборів взяли участь член партійного комітету університету тов. Воловик, декан факультету тов. Сутулін, замісник декана тов. Кривець, секретар партійної організації факультету тов. Горностаєва.

О. ІВАНОВА.

Н ЕЩОДАВНО у Ленінській аудиторії університету відбулись партійно-комсомольські збори біологічного факультету, присвячені обговоренню найближчих завдань комсомольської організації факультету у світлі рішень VII Пленуму ЦК ВЛКСМ. З доповіддю виступив секретар комсомольського бюро В. Біляев. Доповідач дав аналіз комсомольської роботи, зупинився на недоліках та їх причинах, поставив найближчі завдання, пов'язані з поліпшенням всіх ланок комсомольської роботи на факультеті.

Важливих питань комсомольського життя торкнулись виступаючі.

Комсорг четвертого курсу Р. Большакова відзначила, що у деяких

В обстановці ділового обговорення

групах курсу добре поставлена комсомольська робота (комсорг Кулішченко, Артеменко), але в першій групі, де комсорг т. Якименко, комсомольська робота відсутня, та й комсорг сама подавала іншим приклад недисциплінованості. Це неприпустимо.

Студентки Новікова і Потапенко піддали гострій критиці роботу комсомольського бюро третього курсу, яке не зуміло згуртувати актив, іноді не підтримує хороших починань в окремих комсомольських групах. Деякі комсомольці (Краснящих, Дубровська та ін.) погано вчать на протя-

зі вже трьох років, деканат ліберально ставиться до них, і комсомольське бюро теж нічого не робить.

Про обов'язок комсомольця сумлінно вчитися говорила в своєму виступі студентка другого курсу Виглазова. Другий курс має саму низьку успішність по факультету. І це, безумовно, пов'язане з поганим відвідуванням занять.

Декан факультету тов. Семененко також відзначив, що комсомол повинен більш рішуче вести боротьбу з порушниками трудової дисципліни. Так, погано відвідують лекції студенти Петров, Лобанов,

Маньковський, Казимірова. Вони ж мають і заборгованості. А що зробила комсомольська організація, щоб закликати їх до порядку? Нічого.

На зборах виступили викладачі - комуністи М. П. Воловик, В. І. Махінко, І. М. Буланкін та інші, які розповіли про свою роботу у комсомолі в перші роки будівництва соціалізму.

Цікавість, виявлена комсомольцями до питань, що порушені, конкретні пропозиції кажуть про те, що комсомольська організація факультету зробить усе, щоб підняти свою роботу на більш високу ступінь, щоб гідно зустріти 40-річчя Великого Жовтня.

М. ТИМАШОВ,
старший науковий працівник.

Гурток повинен працювати

Ще старшокурсники нашого факультету пам'ятають, що гурток загальної та історичної географії був найчисленнішим, регулярно проводився його заняття, під час яких заслухувались цікаві доповіді, а студенти молодших курсів одержували перші навички самостійної наукової роботи. Що ж трапилось? Чому цей гурток в минулому році припинив своє існування?

Причин, як завжди, багато. Перш за все, мало уваги цьому питанню приділяла наша Рада СНТ. Не була своєчасно проведена роз'яснювальна робота на першому курсі, очевидно Рада СНТ вирішила, що гуртка немає, нічого й організовувати. Ніякої допомоги в узгодженні розкла-

ду занять не подав і деканат. Треба сказати, що деякі студенти і в минулому семестрі неодноразово зверталися до кафедри фізичної географії з проханням допомогти в організації гуртка, але питання тоді не було вирішене, тому що не знайшлося приміщення. Але ж після переїзду у нову будову для організації гуртка знов потрібний був значний строк. Позначилось і те, що слабу ініціативу виявили й самі студенти, які не зуміли довести до кінця своє бажання працювати в гуртку. Роботу гуртка загальної та історичної географії необхідно налагодити.

О. ЧОПІК,
студентка географічного ф-ту.

Лекція для колгоспників

Колгоспники підшефної сільгоспартілі ім. Ілліча, Дергачівського району з великою увагою прослухали підготовану для них доцентом Пільверманом лекцію про міжнародне становище.

Після лекції тов. Пільверман відповів на запитання.

комахами. Яка користь від цих змін і які сили в природі повинні існувати, що формують з цих змінених індивідів нові види?

Роздумуючи над цими питаннями, Дарвін прийшов до висновку, що як в культурі нові породи утворюються добром, що проводить людина, так і в природі

му що зводив антропогенез тільки до біологічних факторів — до дії природного добру і боротьби за існування.

Правильну наукову теорію антропогенезу створили К. Маркс та Ф. Енгельс, які вказали, що праця та інші соціальні фактори були вирішальними у відокремленні людини з тваринного світу та її становленні.

Поряд з безумовними доказами реальності еволюції органічного світу теорія Дарвіна відкрила причини, які лежали в основі видоутворення — спадковість, мінливість і добір.

Дарвінізм став прогресивним напрямком в біології і природознавстві. Він — теоретична основа практичної діяльності по утворенню нових порід тварин і сортів рослин. Основоположники марксизму-ленізму дали високу оцінку теорії Дарвіна, розглядаючи її, як природно-наукову основу діалектичного матеріалізму. Але не все у вченні Дарвіна рівноцінно. В ньому є окремі помилки і недоліки. Слабою ланкою теорії являється положення, що природа в своєму розвитку не робить скачків. Перебільшив вчений значення в еволюції перенаселеності та внутривидової боротьби. Недооцінив він і єдність організмів з умовами середовища. Маркс та Енгельс вказували в свій час на сильні і слабкі сторони вчення Дарвіна.

В ході дальшого розвитку дарвінізму багато вчених сприяли розповсюдженню цього вчення, відстоювали його від нападів ідеалістів, церковників, мракобісів, розвивали найбільш важливі його розділи.

Ми пишаємось тим, що наша країна стала другою батьківщиною дарвінізму. Геніальні російські вчені К. А. Тимірязев, брати Ковалевські, І. І. Мечников, І. М. Сеченов, І. П. Павлов, І. В. Мічурін та багато інших глибоко розвинули дарвінізм у зоології, ботаніці, фізіології рослин і тварин і в інших галузях біології.

Мічурінське вчення, яке успішно розвивається в Радянському Союзі і в багатьох інших країнах, збагачує дарвінізм, звільнює його від окремих помилок і недоліків і підіймає на вищий етап.

Засновник наукової біології

75 РОКІВ тому, 19 квітня 1882 р. в маленькому англійському містечку Дауне скінчився геніальний природознавець — біолог Чарльз Дарвін.

Ім'я його дороге не тільки на батьківщині, але й для всіх прогресивних людей світу, особливо в нашій країні, тому, що Росія стала другою батьківщиною дарвінізму.

Дарвін зробив величезну революцію в біологічній науці. Після виходу в 1859 р. його праці «Походження видів» весь прогрес у біології був пов'язаний з дарвінізмом.

Що ж це був за переворот в науці?

Багато віків людську мисль, уми вчених-натуралістів і філософів хвилювала загадка життя. Коли і при яких обставинах виникло життя, як з'явилися і розвивались різноманітні живі істоти, чому рослини і тварини так дивно влаштовані і пристосовані до умов життя — всі ці і багато інших питань довго не знаходили свого вірного наукового вирішення.

Успіхи, досягнуті в біологічній науці у додарвінівський період нагтовували багатьох вчених, натуралістів і філософів на думку про змінюваність тварин і рослин.

М. ВОЛОВИК,
доцент, зав. кафедрою дарвінізму і генетики.

Ін стали приходити до висновку про природне походження органічного світу, про історичний розвиток тварин і рослин. Але тільки геніальному Дарвіну вдалося глибоко обґрунтувати вчення про історичний розвиток органічного світу і відкрити закони цього розвитку.

Теорія Дарвіна була підготована цілим рядом відкриттів у різних галузях біології. Вона складалась під впливом бурхливого розвитку виробничих сил і практичних досягнень сільського господарства по виведенню нових порід свійських тварин і сортів культурних рослин.

Ще в молодості Чарльз Дарвін побував у кругосвітній подорожі на судні «Бігль» (1831—1836 рр.). Це плавання стало важливою подією в його житті. Повернувшись з наукової подорожі, Дарвін приходить до твердого висновку, що види тварин і рослин не постійні, а змінюються.

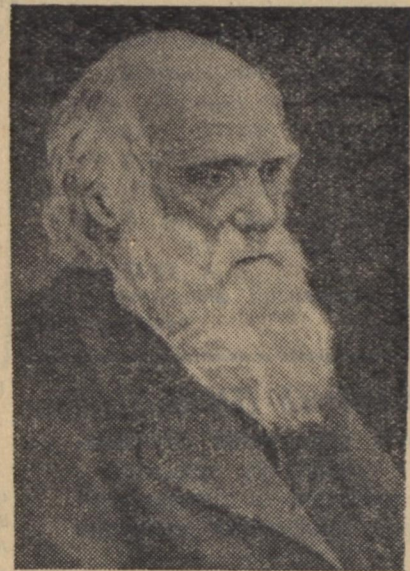
Однак реальність еволюції ви-

видів, встановити шляхи і закономірності еволюційного процесу.

Відповідь на ці питання підказав досвід сільського господарства по виведенню нових порід тварин і сортів рослин. Досвід багатовікової людської культури доводив, що з того часу, як були вперше приручені дикі тварини і почали виводитися рослини, в природі свійських тварин і культурних рослин відбулись значні зміни. Різноманітні породи свійських птиць, коней, свиней, рогатої худоби, багато культивованих сортів злакових, плодкових, і інших рослин походять від одного або небагатьох диких родоначальників.

Дарвін переконався в тому, що людині вдалося домогтися незвичайно глибоких змін в природі свійських тварин і культурних рослин шляхом штучного добру спочатку несвідомого, а потім свідомого, методичного.

Але само по собі виникнення спадкових змін не може пояснити, як закріплюються корисні для істоти пристосування і як відбувається процес видоутворення. Значно зросли розміри клюва у синиці, з'явилась перепонка між пальцями ноги у пуги, яка потрапила у болотисті умови жит-

«ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»

Велике щастя любити свою справу

У 1954 р. закінчила я філологічний факультет. Скільки було хвилюючих надій! У серпні поїхала за призначенням на роботу до села Близнюки. Близнюківська середня школа — одна з кращих в області. Тут вже у 1954 році здійснювалася політехнізація. Колектив вчителів зустрів мене неогорожено, але з перших же днів я відчувала, що вимоги до мене високі.

Безумовно, навчання в університеті, лекції викладачів Фінкеля, Баженова, Ілюхіна, Бузник, Шклярєвського та інших відіграли у моїй праці значну роль. Не раз доводилось звертатися до конспектів з мови і літератури. Але у перший же рік роботи, коли викладала у 10-х класах, я зрозуміла, що в теорії у мене було небагато прогалин, але методика викладання засвоєна недостатньо. Деякий час важко було провадити уроки засобом бесіди з учнями. Трудність була і в тому, щоб з перших же днів не пропускати панібратства, привчити дітей до свідомої дисципліни на уроках. Це вдалось не одразу і не легко.

Під моїм керівництвом у школі почав працювати літературно-драматичний гурток. Учні з великим бажанням відвідували його заняття. Ми зачитували оповідання і вірші наших учнів, випускали шкільну літературну газету, провадили літературні гри. Гурток підготував уривки з

Маяковського «Баня», «Клоп», з якими ми виступили в клубі. Все це сприяло згуртуванню колективу, допомогло мені у подальшій роботі з учнями. Великими друзями розлучились ми в кінці року, коли я одержала призначення в неповну середню школу села Данилівка, Харківського району.

Зараз викладаю російську мову і літературу у п'ятих—сьомих класах. Педагогічна робота в середніх класах вимагає великої витримки та терпіння від викладача. Доводиться боротися і з засмічуванням мови учнів, і з нестриманістю «темпераментів».

Я класний керівник сьомого класу. У вересні разом з учнями працювали в колгоспі. Тут відкрились чудові якості дітей: працьовитість, чесне ставлення до роботи. Багато з них працюють на дитячій натуралістичній станції, одержали медалі й грамоти за вирощування сільськогосподарських культур.

З кожним днем я переконуюсь в тому, що люблю свою професію, завжди буду працювати тільки вчителем.

Бажаю випускникам лише одного: не шукайте легкого шляху в житті, намагайтесь з душею поставитися до роботи, і тоді одержите від неї задоволення. А це велике і справжнє щастя.

А. ГОЙЗМАН,
випускниця філологічного факультету ХДУ.

ЛЕКЦІЯ ПРО РЕВОЛЮЦІЙНУ ПИЛЬНІСТЬ

10 квітня багато студентів, викладачів, службовців університету зібрались у Ленінську аудиторію.

З цікавою лекцією про необхідність підвищувати революційну пильність перед присутніми виступив тов. Жуков.

СТАТТЯ ВМИЩУЄТЬСЯ В ПОРЯДКУ ОБГОВОРЕННЯ

Ідеї і руки

Кожна ідея має таку, властиву лише їй, характерну рису: її треба виношувати. Іноді, навіпаки, вона з'являється як блискавка — раптом, в одну мить, як довгожданий, радісний гість.

Наука — своєрідний вид творчості. Не кожна людина може стати ученим, так само як не кожна людина може стати співаком, композитором, поетом, архітектором, драматургом. Кожна викладач природничого факультету може поставити за своє життя тисячі а, можливо, і десятки тисяч експериментів, найточніших, найудаліших і зрештою нічого не одержати, нічого не узагальнити. Це й буде людина, позбавлена найнеобхіднішого для справді наукового підходу до розкриття явищ — думки, уміння синтезувати, із безлічі дрібних фактів зробити спору, красиву будову з колонами, з великими вікнами, простору, світлу і теплу.

Ідеї повинні мати поживу. Ідеї можуть виникати в процесі роботи, в процесі обговорення, під час обдумування. До наукової роботи треба підходити як до твор-

роботи або точніше, наукової творчості на відміну, скажімо, від письменницької роботи полягає в тому, щоб вчений обов'язково повинен опиратися на колектив своїх учнів і послідовників, на свої робочі руки. Якщо учений, хімік, фізик, біолог чи геолог, експериментуватиме своїми руками, митиме колби, мірятиме піпетками, важитиме, спостерігатиме і записуватиме — нічого він не зробить, нічого він не відкріє: то буде не учений, а старанна посудниця, чи назвіть, як хочете.

Таким чином, наша думка зводиться до того, що в науковій роботі треба розрізняти дві складові частини: ідеї і руки — думку і виконавців, ставити питання і розв'язувати його, нагромаджувати матеріал і його узагальнювати, аналізувати і синтезувати.

Що більший колектив, то визначніший учений. Член-кореспондент Академії наук УРСР, професор М. А. Ізмайлов у своїй роботі спирається на хороші руки. Численні експериментальні роботи дали йому змогу зробити якісний стрибок: узагальнити факти і вивести рівняння, яке по-праву

Фізкультура і Спорт

Коли вже розв'яжеться це питання?

Загальновідомо, що нові настанови по організації праці з студентами передбачають в першу чергу відмовлення від методів «школярства», вимагають максимального розвитку ініціативи самих студентів, постановки поглиблених факультативних курсів з питань, які більш цікавлять ту чи іншу групу студентів. В світлі цих нових вимог і перебудовала у цьому році свою роботу університетська кафедра фізвиховання.

Студентам була надана можливість обрати для занять вид спорту у зв'язку з особистим бажанням.

Найбільш популярним, як виявилось, став волейбол — його обрали 300 студентів перших і других курсів, 100 чоловік надали перевагу баскетболу, 80 займаються спортивною гімнастикою, 50 — художньою, 90 чоловік захоплюються стрільбою.

Наслідки вже є. Наприклад, з стрільби кількість розрядників зросла за останній час в десять разів. Вдвічі зросла кількість розрядників і з інших видів спорту.

Але з-за відсутності бази для занять спеціалізація вводиться лише наполовину. Замість дворазових занять, провадяться один раз на тиждень. Це, безумовно, не тільки знижує якість спортивної підготовки студента, але й дуже утруднює розвиток спорту в університеті взагалі.

Незважаючи на гостру кризу з учбовими приміщеннями, побудова власної бази з року в рік відтягується, а тир — навіть не передбачається.

Треба і можливо активізувати побудову спортивного залу засобом народної будови. І студенти з бажанням би взяли за цю справу.

Адже фізично неможливо мати один маленький зал і такий величезний студентський колектив по-справжньому відмовитись від школярських засобів занять: неможливо в різних кутках одного залу одночасно провадити з студентами тренування з різних видів спорту.

До якого ж часу в університеті фізвиховання буде в стані куткового, який всім заважає?

Цікавість до спорту у нашій молоді є. Її треба підтримати і розвинути, але ми майже не маємо реальної можливості для цього.

А. САВЕЛЬЄВ,
ст. викладач
кафедри фізвиховання.

Спорт сміливих

Деякі роки підряд самбістибі звання чемпіону завоювала команда фізико-математичного факультету; друге місце дісталось біологам; третє зайняли радіофізики. З кращих борців секції буде складена збірна нашого вузу.

Серйозно та інтенсивно готуємося ми до змагань. Відновимо ми нулу славу самбістів ХДУ!

І. КРИВИЦЬКИЙ,
тренер секції самбо.

В секції художньої гімнастики.

Вправи виконують третьокурсниця російського відділення Л. Фоменко (фото вгорі) та студентка третього курсу радіофізичного факультету Р. Котляр.

Вечір був вдалим

Спортемени університету все ж таки діждались свого вечора — він відбувся 8 квітня в приміщенні фізкультурного технікуму.

На попередніх вечорах ми мріяли, що майбутні будемо святкувати вже у власному спортивному залі. Скільки ще вечорів про це мріяти, товариші будівельники?

Була і ще одна прикраса. Обіцяв прийти до нас у гості Олімпійський чемпіон І. Рубак, але не

прийшов. Мабуть навіть важкоатлет побоявся не витримати 188-го виступу.

Все ж інше на вечорі було цікаво продумано, добре підготовано і присутні залишилися задоволеними.

Після виступу завідувача кафедри фізвиховання А. М. Кравченка, кращим спортсменом було обрано Олімпійського чемпіона І. Рубака, але не

вправ чудовим акробатом майстром спорту тов. Колесниковим. Граціозно виконала вільну програму майстрів з художньої гімнастики Ала Нужна.

На жаль, вечір, добрий і веселий, відбувся в невеликому приміщенні, і не змогли бути всі бажані.

В. ПОДГАЄЦЬКИЙ.

воно неначе підсумовує багаторічні шукання і виражає взаємодіяння розчинників і розчинених речовин. Та оті «руки» потребують уже своїх рук, вони вже власне повинні бути не руками, а ідеями. Але на нові ідеї у нас не вистачає вільних рук, потрібні нові руки, які б експериментували, збирали матеріал, нагромаджували факти, експериментальні дані — клали цеглини для нових будов, нових ідей.

Справді, в університеті працює 36 професорів, 177 доцентів, 167 викладачів з науковими ступенями і без ступенів. Це — великий і могутній науковий колектив. І на них ми маємо 174 лаборантів. Візьмемо для прикладу, геологічний факультет. Там працює два професори, доктори геолого-мінералогічних наук, 14 доцентів, 4 кандидати наук, 4 викладачі і п'ять лаборантів. Та це власне не зовсім і лаборанти. Один з них фотограф і безпосе-

не виконує Один — шліфувальник, теж заклопотаний своїми справами. Третій — бібліотекар, лаборант, який відає факультетською бібліотекою. По суті лишається два лаборанти, яких можна (з певними застереженнями) назвати «руками». Виходить, що не лаборанти обслуговують професорів, доцентів, викладачів, а, навіпаки, викладачі наперейми обслуговують лаборантів. І цілком закономірно лаборант говорить:

— Я один, а вас багато...

Доцент Г. П. Дубинський щороку проводить наукові експедиції, під час яких збирає багато фактичного матеріалу для своєї докторської дисертації. Але, на жаль, значна частина цих матеріалів лишається необробленою саме через брак отих цінних «рук». Скільки він не просив виділити на допомогу лаборанта — нічого з цього не вийшло: лаборант в університеті — на вагу золота!

робляти зібраний матеріал власними руками.

На колектив геологічного факультету потрібно не п'ять лаборантів, а десятки. Дати кожному професорові і провідним доцентам «руки» — по чотири—п'ять лаборантів. Ми іноді волимо, щоб доцент із зарплатою 3200 карб. на місяць мив посуд власними руками, він звичайно мие, та тільки виходить із нашого варива дуже погана юшка! Чи не краще посуд мити людині, яка одержувала б за свою нескладну роботу ставку лаборанта, а не ставку ученого мужа. Занадто дорогий виходить митий посуд!

Ідеї є — рук немає! Дайте руки — замитять думки, засяють, і наука піде ще більшими кроками вперед!

П. КОСТЮК.

Редактор
В. БУДНІКОВ.